

ภาคผนวก ข

คำนิยาม

คำนิยาม

การทำการเกษตร หมายถึง การเพาะปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขาย ดังต่อไปนี้

1) การเพาะปลูกพืช ได้แก่ ข้าว ยางพารา พืชยืนต้น/ไม้ผลและสวนป่า พืชไร่ พืชผัก/สมุนไพร และไม้ดอกไม้ประดับ พืชเหี่ยวแห้งสัตว์ การเพาะชำพันธุ์ไม้ การเพาะเห็ดและการเพาะเชื้อเห็ด

(รวม การเพาะปลูกข้าวเพื่อบริโภค)

2) การเลี้ยงสัตว์ (รวมการเพาะพันธุ์สัตว์) ได้แก่

- การเลี้ยงปศุสัตว์บางชนิด คือ วัว ควาย หมู แพะ แกะ กวาง ไก่ เป็ด นกกระเจียวเทศ
- การเลี้ยงสัตว์อื่น คือ จิ้งหรีด ผีเสื้อ ไหม และกุ้ง

(รวม การเลี้ยงวัว/ควายเพื่อใช้งานเกษตร)

3) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด (รวมการเพาะฟัก และ/หรืออนุบาลสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด) ได้แก่ สัตว์น้ำจืดจำพวกปลาและสัตว์น้ำสวยงามอื่น ๆ กุ้ง และสัตว์น้ำอื่น ๆ เช่น กบ ตะพาบน้ำ จระเข้ น้ำจืด เป็นต้น

(รวม สัตว์น้ำกร่อยที่นำมาเลี้ยงในพื้นที่น้ำจืดด้วย เช่น กุ้งกุลาดำ ปลากระพง เป็นต้น)

ไม่รวม 1) การทำการเกษตรเพื่อการศึกษา ทดลอง การแข่งขัน การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ
2) การบริการทางการเกษตร เช่น การรับจ้างไถด้วยรถแทรกเตอร์ รับจ้างขุดบ่อ รับจ้างปักไข่ รับจ้างผสมพันธุ์สัตว์ เป็นต้น

ผู้ถือครองทำการเกษตร

หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งควบคุม จัดการ และมีอำนาจตัดสินใจ เกี่ยวกับการทำการเกษตรในที่ถือครอง และเป็นผู้รับผิดชอบทั้งทางด้านเทคนิคและการเงิน

- 1) อาจดำเนินงานเอง หรือมอบให้ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินงานหรือดูแลแทนก็ได้
- 2) เป็นผู้ทำการเกษตรในวันที่ 1 พฤษภาคม 2551
- 3) เป็นเจ้าของที่ดินที่ใช้ทำการเกษตร เป็นผู้เช่า หรือทำการเกษตรในที่ดินของผู้อื่นหรือในที่สาธารณะ/ป่าสงวนโดยไม่คำนึงถึงว่าจะได้รับความยินยอมหรือถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

4) มีที่ดินที่ใช้ทำการเกษตรผืนเดียวหรือหลายผืน ที่ดินดังกล่าวอาจอยู่แห่งเดียวกัน หรืออยู่แยกกันในเขตท้องที่ใดก็ได้ แต่ที่ดินทุกผืนจะต้องอยู่ภายในเขตจังหวัดเดียวกัน ซึ่ง

- (1) ที่ดินแต่ละผืนอาจจะใช้ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน เพื่อการผลิตทางการเกษตรก็ได้
- (2) ที่ดินแต่ละผืนอาจมีเนื้อที่เพียงเล็กน้อย เช่น คอกสัตว์ ที่เพาะเห็ด ที่เลี้ยงกล้วยไม้ หรือบ่อเลี้ยงปลาน้ำจืด เป็นต้น

5) การดำเนินงานต้องอยู่ภายใต้การบริหารหรือการจัดการอันเดียวกัน ซึ่งอาจดำเนินการโดยครัวเรือนเดียว หรือบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่อยู่ต่างครัวเรือนกัน/ครัวเรือนตั้งแต่ 2 ครัวเรือนขึ้นไป หรือบริษัท/ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ หรือดำเนินงานในลักษณะอื่น ๆ เช่น กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

เนื้อที่ถือครองทำการเกษตร

หมายถึง เนื้อที่รวมของที่ดินทุกผืนภายในจังหวัดที่ผู้ถือครองถือครองอยู่และใช้ทำการเกษตร ซึ่งที่ดินดังกล่าวผู้ถือครองอาจเป็นเจ้าของ เช่า หรือทำฟรีในที่สาธารณะ/ป่าสงวน/ที่ของผู้อื่น ก็ได้

ที่ดินที่ใช้ทำการเกษตรผืนใด มีบริเวณลานในไร่นา ทุ่งฉาง โรงเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ บ้าน และบริเวณบ้าน ป่า คับบ่อ ฯลฯ อยู่ด้วย ให้รวมเนื้อที่ดังกล่าวเข้าไปด้วย

รวม ที่ดินทั้งผืนที่เคยใช้ทำการเกษตร แต่พักทิ้งไว้ ไม่มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปแต่ไม่ถึง 5 ปี

ไม่รวม ที่ดินทั้งผืน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ให้ผู้อื่นเช่าหรือยอมให้ผู้อื่นทำประโยชน์โดยไม่คิดค่าเช่า
- 2) เคยใช้ทำการเกษตร แต่พักทิ้งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
- 3) เป็นที่ปลูกบ้าน สิ่งปลูกสร้าง และป่าขึ้นเองตามธรรมชาติ

การถือครองที่ดิน

หมายถึง สิทธิในการครอบครองหรือใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตรในลักษณะต่าง ๆ ของผู้ถือครอง อาจเป็นเนื้อที่ของตนเอง หรือเป็นเนื้อที่ไม่ใช่ของตนเอง เช่น เป็นเจ้าของ เช่า หรือถือครองที่ดินในลักษณะอื่น ซึ่งผู้ถือครองอาจจะถือครองที่ดินในลักษณะเดียว เช่น เป็นเจ้าของอย่างเดียว หรือเช่าอย่างเดียว หรืออาจจะถือครองที่ดินมากกว่าหนึ่งลักษณะ เช่น เป็นเจ้าของและเช่า หรือเช่าและถือครองในลักษณะอื่นรวมกัน เป็นต้น

การถือครองที่ดิน จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

13.1 เนื้อที่ของตนเอง

1) เป็นเจ้าของ หมายถึง

ก. มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ดังต่อไปนี้

- (1) โฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว
- (2) น.ส.5 (ใบได้ส่วน) คือหนังสือแสดงการสอบสวนเพื่อออกโฉนดที่ดิน

- (3) น.ส.3 หรือ น.ส.3 ก. คือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
- (4) น.ส.2 (ใบจอง) คือหนังสือที่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่รัฐจัดให้
- (5) ส.ค.1 คือหนังสือแสดงสิทธิการครอบครอง ที่ดินมือเปล่า
- (6) น.ค. คือหนังสือให้เข้าทำประโยชน์ในนิคมสร้างตนเองของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์อาจมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการก็ได้
- (7) ก.ส.น. คือหนังสือให้เข้าทำประโยชน์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์
- (8) ส.ป.ก.4-01 คือหนังสือให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดิน
- (9) ใบ ก.บ.ท. คือใบเสร็จเสียภาษีบำรุงท้องที่ เป็นหลักฐานแสดงการเสียภาษี
- (10) ส.ท.ก. คือหนังสือแสดงสิทธิที่ดินทำกินออกโดยกรมป่าไม้ อนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นการชั่วคราว

ข. เข้าครอบครองที่ดินเสมือนเป็นเจ้าของ ซึ่งได้แก่

- (1) ได้รับมรดกตกทอดแต่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงชื่อตามกฎหมาย
- (2) เข้าครอบครองที่ดินของเอกชนที่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (โฉนด) โดยสงบเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ โดยไม่เสียค่าเช่าและไม่ได้รับการขัดขวางใด ๆ ทั้งสิ้นเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป
- (3) แย่งการครอบครองที่ดินของเอกชนที่ไม่มีโฉนดที่ดิน ด้วยเจตนายึดถือเพื่อตน โดยไม่ถูกฟ้องคดีเอาคืนการครอบครองภายใน 1 ปี

2) จำนองผู้อื่น

หมายถึง ที่ดินที่ผู้ถือครองนำไปจำนองกับผู้อื่นไว้แล้ว เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ แต่ยังคงมีสิทธิในที่ดินผืนนั้น และผู้ถือครองยังใช้ที่ดินผืนนั้นทำการเกษตรอยู่

3) ขายฝากผู้อื่น

หมายถึง ที่ดินที่ผู้ถือครองนำไปขายฝากผู้อื่นไว้แล้วและยังคงมีสิทธิซื้อคืนภายหลังในระยะเวลาที่ตกลงกันได้ และผู้ถือครองยังใช้ที่ดินผืนนั้นทำการเกษตรอยู่

13.2 เนื้อที่ไม่ใช่ของตนเอง

1) เช่า

หมายถึง ผู้ถือครองเช่าที่ดินจากผู้อื่นทำการเกษตร โดยไม่คำนึงถึงลักษณะการจ่ายค่าเช่า ซึ่งอาจจ่ายเป็นเงินสด หรือผลผลิต หรืออื่น ๆ ก็ได้

2) รับจ้าง

หมายถึง ที่ดินที่ผู้อื่นนำมาจ้างกับผู้ถือครองไว้ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ และผู้ถือครองใช้ที่ดินผืนนั้นทำการเกษตรของตนเอง

3) รับขายฝาก

หมายถึง ที่ดินที่ผู้อื่นนำมาขายฝากกับผู้ถือครองไว้ และยังคงมีสิทธิซื้อคืนภายหลังในระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ และผู้ถือครองใช้ที่ดินผืนนั้นทำการเกษตรของตนเอง

4) ได้ทำฟรี/ที่สาธารณะ/ที่ป่าสงวน/ที่ป่าเสื่อมโทรม

หมายถึง ที่ดินที่ผู้ถือครองเข้าไปทำการเกษตร โดยไม่มีกรรมสิทธิ์หรือไม่ได้จ่ายค่าเช่า เช่น ที่ดินในเขตป่าสงวน ที่สาธารณะ ที่ดินที่บุคคลอื่นอนุญาตให้ทำประโยชน์ได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน เป็นต้น

APPENDIX B

DEFINITIONS

DEFINITIONS

Holding

A holding is an economic unit of agricultural production (cultivating crops, rearing livestock and culturing fresh water) under single management comprising all livestock kept and all land used wholly or partly for agricultural production purposes, without regard to title or legal form. The holding's land may consist of one or more parcels, located in one or more separate areas of the same province.

Holder

A holder refers to a civil or juridical person who exercises management control and takes major decisions over the agricultural holding operation. The holder has technical and economic responsibility for the holding and may undertake all responsibilities directly, or delegate responsibilities to a hired manager. A hired manager participating in economic and financial responsibilities in addition to managing the holding is considered a holder.

Area of Holding

Area of holding is the combined area of all the holding's parcels in the province, including land owned by the holder, rented from others and land under other tenure forms. (Land owned by the holder but rented to others are excluded).

The holding area includes farmyard, land occupied by farm buildings and holder's house located on the holding.

Land Tenure

This refers to the arrangements or rights under which the holder holds or uses holding land. A holding may be operated under one or more tenure forms as follows:

1) Owned : A holder is considered an owner of a piece of land if

(1) he, according to the law, has a full right in it, i.e. he possesses a land certificate such as title deed, NS 3, SK 1 which is issued by the authority concerned, he may have the right on the land which is resulted by the law or he may possess some certificates, according to the Land Reform Act, which legally permits him to operate the land; or

(2) he occupies and cultivates the land as if he were the owner as in the case of inheritance pending documentary evidence or pending the separation of the title deeds or other important documents; or

(3) he has occupied and cultivated the land continually without any resistance for 10 years and over.

2) Rented : A renter is one who rents the land from another person for agricultural operation and he has to pay rents to the land owner by cash or crop product.

3) Mortgage : A contract whereby a person, called the mortgagor, assigns a property to another person, called the mortgagee, as security for the performance of an obligation, without delivering the property to the mortgage.

4) Sale with right of redemption : A contract of sale whereby the ownership of the property sold passes to the buyer subject to an agreement that the seller can redeem that property.

5) Others : this refers to all types of tenure not covered by above forms.